

ZODPOVEDNOSŤ ŠTÁTU ZA OCHRANU PRÁVA NA PRÍSTUP K SÚDU V ČASE ÚTOKU UMELEJ INTELIGENCIE

STATE RESPONSIBILITY FOR PROTECTING THE RIGHT OF ACCESS TO A COURT DURING AN ARTIFICIAL INTELLIGENCE ATTACK

Ján Svák, Mariana Bieliková¹

Abstrakt: Príspevok podáva komparatívny pohľad na zapojenie umelej inteligencie do výkonu súdnictva v súčasnom svete. Konfrontuje ho so situáciou na Slovensku a upozorňuje na nebezpečenstvo umelej inteligencie pri jej nepremyslenom zavádzaní do súdnictva. Osobitne sa venuje problematike zapojenia umelej inteligencie do systému náhodného prideľovania súdnych vecí. Upozorňuje na ohrozenie práva na zákonného sudcu svojvoľným zásahom do systému náhodného prideľovania vecí prostredníctvom umelej inteligencie.

Kľúčové slová: právny štát, nezávislosť súdnictva, právo na prístup k súdu, právo na zákonného sudcu, umelá inteligencia, systém náhodného prideľovania vecí

Abstract: The contribution provides a comparative view of the involvement of Artificial Intelligence in the Judiciary in the modern world. It contrasts this with the situation in Slovakia and highlights the dangers of introducing Artificial Intelligence into the Judiciary without careful consideration. It specifically addresses the issue of integrating Artificial Intelligence into the Random Court Case Allocation System. It warns of the threat to the right to a lawful judge due to arbitrary interference in the Random Court Case Allocation System through Artificial Intelligence.

Key words: Right of access to a court, Rule of Law, Right to a lawful judge, Artificial Intelligence, Random Court Case Allocation System, Independence of the Judiciary

Úvod

Frontálny, agresívny a už takmer nekontrolovateľný vstup umelej inteligencie („AI“) do existencie ľudskej civilizácie samozrejme neobíde ani justíciu. Tá sa zatiaľ iba

¹ Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Katedra medzinárodného práva a medzinárodných vzťahov

vyľakane prizera a zdá sa, že štát reprezentovaný najmä štátnou správou justície (v našom prípade ministerstvom spravodlivosti) zatiaľ neprejavil dostatočný záujem na jej ochrane pred AI. Naopak vo vidine zlepšenia efektívnosti výkonu súdnictva a v spolupráci so spoločnosťami „vlastniami“ AI začína na celom svete vpúšťať AI do justície. Zabúda na to, že ak je (štát) založený na princípe právneho štátu, tak jeho hlavnou úlohou a jeho zodpovednosťou je ochraňovať autonómiu súdnej moci. Cieľom príspevku je pripomenúť mu (štátu) túto zodpovednosť a byť aspoň slabým hlasom píšťalky alarmujúcej pred týmto nebezpečným útokom AI.

Vzhľadom na absenciu vnútroštátnej právnej ochrany justície pred AI ponúkame v prvej časti stručný prehľad o zavádzaní AI do justície v USA a Číne. V druhej časti to bude prehľad nadnárodnej (z hľadiska efektívnosti sa sústredíme na európsky kontinent) právnej úpravy. V nadväzujúcej časti stručne naznačíme čo to o súčasnom „šarapatení“ AI v slovenskej justícii. Ako konkrétny príklad reálneho nebezpečenstva AI nielen pre nezávislosť justície, ale aj pre zmanipulovanie súdnych konaní uvedieme v závere tzv. generátor náhodného pridelenia vecí, na ktorom je založené právo na zákonného sudcu, ako neoddeliteľnej súčasti princípu právneho štátu.

Zavádzanie AI do justície v USA a Číne

Právo na prístup k súdu patrí ku kľúčovým korelátom zavádzania AI do justície. Na jednej strane AI tento prístup uľahčuje, ale na druhej strane ho paradoxne človeku odopiera, resp. nepremysleným zavádzaním AI do justície môže sa spravodlivosť vykonávaná súdom od človeka vzdávať. Jednoduchým príkladom je tzv. prediktívna spravodlivosť založená na prezumpcii súdneho rozhodnutia, ktoré vychádza z analýzy doterajšej rozhodovacej činnosti súdov vykonanej pomocou AI. No a od toho je už len nevelký krok k nahradeniu sudcov AI, najmä v tzv. jednoduchých prípadoch či už v správnom súdnictve v rámci priestupkového práva alebo v civilných veciach najmä v prípade záväzkových vzťahov s nepatrnou výškou (finančnou) sporu. Už pár rokov v USA pracujú tzv. robotickí právnici² a rozhodovanie AI na čínskych základných súdoch je samozrejmosťou, keď tu pôsobia najmä ako súdni asistenti pri spracovaní bežnej agendy, vrátane návrhov na rozhodovanie jednoduchých súdnych sporov, ktoré prechádzajú následne len rutinnou „ľudskou“ kontrolou. Typickým špecifikom je, že tieto rozhodnutia musia zodpovedať

² Ide o technológie, kde AI, resp. chatboty automatizujú jednoduchšie (no stále zložitejšie) právne úkony. Prvý známy „robotický právnik“ bol vyvinutý J. Browderom tzv. Do Not Pay. Stačí definovať svoj problém ako napríklad odvolať sa proti pokute za nesprávne parkovanie, ktorú Vám mesto zaslalo doporučenou zásielkou. Samotný tento robotický právnik čelil obžalobe podanej spoločnosťou Edelson, ktorá využívala služby Do Not Pay a nebola spokojná s ich kvalitou. Stále je však využívanie robotických právnikov viac v rovine etickej ako právnej.

hodnotám čínskeho komunistického režimu. Od roku 2017 však existuje už aj prvý „internetový súd“.

Všeobecne možno rozdeliť³ nasadzovanie AI do súdnictva na dve časti, a to na

- samotné súdne rozhodovanie,
- správu justície.

Prvopočiatky súčasného zavádzania AI do súdneho rozhodovania sú spojené s budovaním tzv. otvorenej spoločnosti založenej na transparentnosti rozhodovania orgánov verejnej moci a ich kontroly zo strany občianskej spoločnosti. Na prelome miléníí tento trend postihol aj Slovensko a „módou“ sa stalo zverejňovanie súdnych rozhodnutí na internete čo má kľúčový význam, pretože počítačom spracované a šírené informácie sú „ropou“ 21. storočia. Už vtedy sme (ako sa neskôr ukázalo márne) vystríhali pred kolíziou s ľudskými právami ako je právo na súkromie, ale aj právo na prístup k súdu, či paradoxne aj právo na prístup k právu. Konštatovali sme vtedy, že

„začiatok nového milénia je významne determinovaný rozširovaním informácií prostredníctvom neviditeľnej, ale stále viac pociťovanej siete – internetu. Internet sa stáva zdrojom informácií, ale aj kontrolným a komunikačným médiom medzi občanmi a štátom. Na druhej strane stále viac odhaľuje aj zo súkromia občanov. Medzi tým čo je na prospech občana, keď sa informácia na internete zverejní a tým, čo mu už škodí, je veľmi jemná hranica. Jej prekročenie je málokedy také citlivé ako v prípade súdnych rozhodnutí. Súdne rozhodnutia sú prostriedkom na liečenie problémov neraz spojených s intímnu sférou života človeka. Preto ich odhaľovanie na voľne prístupnej internetovej adrese je prelomovým krokom a jeho pozitívnosť či negatívnosť treba rozobrať zo všetkých jeho aspektov.“⁴

Po analýze rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva („ESLP“) sme upozorňovali na obsah práva na verejnosť súdneho konania, od ktorého sa totiž odvodzovala filozofia uverejňovania súdnych rozhodnutí na internete. Ani teraz sa nevzdávame tvrdenia, že princíp verejnosti súdneho konania plní dve základné úlohy a to

- individuálnu ochranu účastníkov súdneho konania,

³ Nie je to pochopiteľne jediné možné rozdelenie. Z vecného hľadiska možno rozdeliť zapojenie AI do justície podľa zamerania na

- vyhľadávače v súdnych rozhodnutiach,
- on/line riešenie sporov,
- vypracovanie rôznych právnych dokumentov, napríklad zmlúv,
- prediktívne analýzy,
- informovanie účastníkov konania s využitím chatbotov.

⁴ SVÁK, J.: Ústavnoprávny rozmer zverejňovania súdnych rozhodnutí na internete. *Justičná revue*, 55, 2003, č. 3, s. 239.

- možnosť spoločenskej kontroly výkonu súdnictva.⁵

Z uvedeného vyplýva, že čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd („Dohovor) neobsahuje právo verejnosti na informácie o súdnom konaní (to je spojené s právom na slobodu prejavu aj ako právom byť informovaný, ktoré je spojené s reštrikciami uvedenými v čl. 10 Dohovoru).⁶ Princíp verejnosti súdneho konania je naopak spojený s právom účastníkov konania na spravodlivé súdne konania a tak s ním treba aj zaobchádzať.

V prvom rade ho treba konfrontovať s právom na súkromie, a to konkrétne s ochranou osobných údajov, ktorá podlieha známemu nariadeniu Európskej únie č. 2016/679 s už ikonickou skratkou GDPR, ale aj menej známemu Dohovoru Rady Európy č. 108 o ochrane fyzických osôb pri automatizovanom spracovávaní osobných údajov. Prvotným a imperatívnym príkazom pre zverejňovanie osobných údajov zo súdnych rozhodnutí na internete je ich anonymizácia, resp. v menšej miere pseudonymizácia, pretože práve anonymizácia osobných údajov v súdnych rozhodnutiach je jeden z dvoch zásahov AI do slovenského súdnictva, čomu sa budeme venovať v samotnej kapitole.

Nasadzovanie AI do správy justície má viaceré ciele. V súvislosti s využitím AI pri výbere „zákonného“ sudcu upozorníme v samostatnej kapitole na riziká spojené s možnou manipuláciou pri pridelení veci tomu „správnomu“ sudcovi či súdnemu senátu. Nie je to však jediné riziko, ktoré pod pláštikom „zefektívnenia“ súdenia prináša AI do správy justície. V krajnom prípade môže slúžiť aj ako jeden z nástrojov na vyvodzovanie sudcovskej zodpovednosti nielen za porušenie práva na bezprietahové súdne konanie, ale aj za kvalitu súdnych rozhodnutí, napríklad v prípade odklonu od „ustálenej“ judikatúry.

V ďalšom sa sústredíme na zavádzanie AI do justície v

- a) USA
- b) Čína

⁵ V rozhodnutí vo veci *Diennet proti Francúzsku* (26. septembra 1996, č.18160/91) EŠLP uviedol, že verejný charakter chráni účastníkov súdneho konania pred výkonom justície v tajnosti, bez verejnej kontroly a je jedným z prostriedkov pomocou ktorých má byť dosiahnutá dôvera v súdnictvo.

⁶ Ako príklad možno uviesť princíp prezumpcie nevinu a zákaz médiám ovplyvňovať priebeh súdnych konaní. Vo veci *Worm proti Rakúsku* (29. augusta 1997, č. 22714/93), EŠLP konštatoval, že správy a komentáre o súdnych konaniach prispievajú k ich poznaniu a sú kompatibilné s požiadavkou verejnosti súdneho konania, ak neprekročia hranice dané záujmom na riadnom výkone spravodlivosti. V tomto prípade ich novinár prekročil, pretože konštatoval vinu obžalovaného ešte pred konečným verdiktom súdu, čo porušilo princíp prezumpcie nevinu, ale mohlo mať vplyv aj na obsah súdneho rozhodnutia.

Ad a) USA

Všeobecný rámec úpravy, *Výkonný príkaz 14110 o bezpečnom, zabezpečenom a dôveryhodnom vývoji a používaní AI*⁷ v USA bol vydaný a podpísaný prezidentom Bidenom 30. októbra 2023 a predstavoval dobovo najkompletnejšie vymedzenie politických cieľov americkej administratívy v oblasti AI. Uvedený právny rámec 20. januára 2025 prezident Trump v priebehu niekoľkých hodín po svojom nástupe do funkcie zrušil a 23. januára 2025 podpísal *Výkonný príkaz 14179, Odstránenie prekážok brániacich americkému vedúcemu postaveniu v oblasti umelej inteligencie*, ktorého cieľom je posilniť vedúce postavenie USA v oblasti AI, podpora rozvoja „čistej“ AI bez ideologických zaujatostí alebo sociálnych záujmov, vypracovanie AI Akčného plánu na udržanie globálnej dominancie AI. Následnou reakciou bolo prepracovanie memoranda M-25-21, *Urýchlenie federálneho využívania umelej inteligencie prostredníctvom inovácií, riadenia a verejnej dôvery*,⁸ ktorá okrem iného vymedzila kategóriu „high-impact AI“ so zvýšenými požiadavkami na predspustenie testovania, hodnotenie dopadov, kontinuálny monitoring, školenia personálu, ľudský dohľad a odvolacie mechanizmy. A tiež prepracovanie memoranda M-25-22, *Podpora efektívneho zavádzania AI vo verejnej správe*,⁹ ktoré podporuje kupovanie americkej AI, predchádzanie vendor lock-in, ochranu práv duševného vlastníctva a využívanie a ochranu vládnych údajov pri obstarávaní systémov alebo služieb AI a ochranu výkonových kontraktov (zmlúv založených na výkone, prieskum trhu a komerčnosť).

Federálna úprava zaznamenala pre sektor justície nedávno dva veľké progresy. Prvým je prijatie odporúčania Výborom pre pravidlá praxe (Judicial Conference's Committee on Rules) 10. júna 2025 o pravidle, aby dôkazy generované AI, bez prítomnosti odborného svedka, spĺňali rovnaké kritéria spoľahlivosti ako expertné

⁷ Executive Order 14110, titled Executive Order on Safe, Secure, and Trustworthy Development and Use of Artificial Intelligence. Bližšie pozri: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/omb/briefing-room/2023/11/01/omb-releases-implementation-guidance-following-president-bidens-executive-order-on-artificial-intelligence/> a <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2023/10/30/fact-sheet-president-biden-issues-executive-order-on-safe-secure-and-trustworthy-artificial-intelligence/>.

⁸ M-25-21. Memorandum for the Heads of executive departments and agencies. April 3, 2025. Dostupné na: <<https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/02/M-25-21-Accelerating-Federal-Use-of-AI-through-Innovation-Governance-and-Public-Trust.pdf>>.

⁹ M-25-22. Memorandum for the Heads of executive departments and agencies. April 3, 2025. Dostupné na: <<https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/02/M-25-22-Driving-Efficient-Acquisition-of-Artificial-Intelligence-in-Government.pdf>>.

výpovede.¹⁰ Súčasne Americká advokátska asociácia vydala *Usmernenia pre súdnych úradníkov pre zodpovedné používanie AI na súdoch*.¹¹ V ňom zdôrazňujú najmä:

- a) zodpovednosť sudcov za konečné rozhodnutie,
- b) potrebu technologickej kompetencie,
- c) riziko automatizačnej zaujatosti a
- d) ochranu dôverných údajov.

Všeobecná federálna právna úprava predstavuje *lex generalis* vo vzťahu k *lex specialis* v podobe sektorovej republikovej úprave.

Medzi republikové úpravy použitia AI v justičných systémoch USA patria napríklad:

1. Delaware Supreme Court, ktorý 30. októbra 2024 prijal internú politiku obmedzujúcu používanie generatívnej AI personálom súdu formou zákazu neschválených nástrojov a zákazu vkladania neverejných dát do AI nástrojov.¹²
2. Georgia Supreme Court zriadil ad hoc Výbor pre umelú inteligenciu a súdy,¹³ ktorý sa prvýkrát stretol 23. októbra 2024. Stanovil viaceré ciele smerujúce k posúdeniu rizík a prínosov používania generatívnej AI na súdoch a vypracovaniu odporúčaní, ktorými zabezpečí, že používanie AI neoslabí

¹⁰ From innovation to exposure: artificial intelligence risks for legal professionals. <https://www.reuters.com/legal/legalindustry/innovation-exposure-artificial-intelligence-risks-legal-professionals-2025-07-14/>. Európska odborná verejnosť, vrátane slovenskej má zatiaľ k zavádzaniu AI do systému občianskoprávných dôkazov negatívne stanovisko a v zásade to zodpovedá aj rozvíjajúcej sa súdnej praxi. Pozri PINTEROVÁ, Dominika: Odpoveď generatívnej umelej inteligencie a dôkaz v súdnom konaní, J

RASSI, J. Možnosti a meze využitií umělé inteligence v občansko-právním řízení. Justičná revue, 2025, č. 10, v tlači.

¹¹ DIXON. Herbert B.: American Bar Association. Guidelines for Judicial Officers. Use of Artificial Intelligence. In. The Judges' Journal. Maz 06, 2025. Dostupné na:

<<https://www.americanbar.org/groups/judicial/resources/judges-journal/2025-spring/guidelines-judicial-officers-responsible-use-artificial-intelligence/>>. a

11. LIEBERKNECHT, Nicholas: From innovation to exposure: artificial intelligence risks for legal professionals. Reuters. 2025. online. July 14, 2025. Dostupné na: <<https://www.reuters.com/legal/legalindustry/innovation-exposure-artificial-intelligence-risks-legal-professionals-2025-07-14/>>. Európska odborná verejnosť, včítane slovenskej má zatiaľ k zavádzaniu AI do systému občianskoprávných dôkazov negatívne stanovisko a v zásade to zodpovedá aj rozvíjajúcej sa súdnej praxi. Pozri PINTEROVÁ, Dominika: Odpoveď generatívnej umelej inteligencie ako dôkaz v súdnom konaní. Justičná revue, 2025, č.8-9, v tlači. RASSI, J. Možnosti a mere využitií umělé inteligence v občansko-právním řízení. Justičná revue, 2025, č. 10, v tlači.

¹² CARLUCCI, William M.: - STONE, Kaityn E. – ZOGBY, Michael C. – SAROKHANIAN, Nicholas A.: Supreme Courts Of Delaware And Georgia Take Steps To Regulate The Use Of Artificial Intelligence. Mondaq. 30 October 2024. Dostupné na: <<https://www.mondaq.com/unitedstates/new-technology/1536016/supreme-courts-of-delaware-and-georgia-take-steps-to-regulate-the-use-of-artificial-intelligence>>.

¹³ Tamtiež.

dôveru verejnosti v súdny systém. Súčasne skúma reguláciu AI, vrátane otázok potenciálnych vplyvov AI na dôkazy v súdnom konaní (overovanie pravosti, deepfakes a schopnosť vylepšiť zvukové a obrazové záznamy), vrátane dôveryhodnosti dôkazov, zaujatosti a etiky. Zaoberá sa adekvátnosťou súčasných súdnych pravidiel a etických noriem pri riešení používania AI. Skúma vplyv zaujatosti, dôvernosti a bezpečnostných otázok pri používaní AI. Analyzuje národné a medzinárodné osvedčené postupy.¹⁴

3. Illinois Supreme Court prijal 1. januára 2025 politiku povoľujúcu zodpovedné používanie AI, a nevyžaduje výslovné označenie, že bol použitý systém alebo prvok AI, avšak kladie dôraz na overovanie výstupov, ochranu dôverných dát a zodpovednosť v zmysle existujúcich etických pravidiel.
4. Štáty Connecticut¹⁵, Maryland, New Jersey, Utah¹⁶ a New York¹⁷ formálne vydali rámce alebo odporúčania o používaní AI v justícii, upriamujúc pozornosť najmä na technické kompetencie, ochranu osobných údajov, riziko zaujatosti a komunikácie medzi stranami sporu.

Zaujímavé je rozhodnutie *Mata v. Avianca, Inc.* z 22. júna 2023 Okresného súdu USA pre Južný okres New Yorku,¹⁸ v ktorom súd zamietol žalobu o náhradu škody proti leteckej spoločnosti Avianca a udelil pokutu 5 000 dolárov právnikom zastupujúcich žalobcov, za to, že vo svojich právnych podaniach predložili a „citovali“ falošné precedensy vygenerované službou ChatGPT. Použitie neexistujúcej judikatúry vygenerovanej prostredníctvom AI je uvedené aj v rozhodnutí *Gauthier v. Goodyear Tire & Rubber Co.* Okresného súdu USA pre Východný dištrikt Texasu,¹⁹ v ktorom súd zdôrazňuje, že sa vyžaduje, aby sa (v tomto prípade advokát) preskúmal a overil akýkoľvek obsah generovaný počítačom, a aby sa uistilo, že spĺňa všetky normy (pozn. a odkazy na judikatúru a citácie). Medzi dopady vzniknuté citovaním neexistujúcej judikatúry je možné zaradiť vypracovanie a publikovanie Pravidiel

¹⁴ Tamtiež.

¹⁵ State of Connecticut Judicial Branch: Responsible AI Framework for the State of Connecticut Judicial Branch. JBAPPM Policy 1013. February 1, 2024. Dostupné na: <https://www.jud.ct.gov/faq/CTJBResponsibleAIPolicyFramework2.1.24.pdf>.

¹⁶ The Utah Judiciary's HR. Judicial Council Rules Regarding AI. Beginning October 25, 2023. Dostupné na: <https://sites.google.com/utcourts.gov/courts-hr/policy/ai-information>.

¹⁷ The Association of the Bar of the City of New York. AI and the NYS Judiciary: A Preliminary Path. Committee Reports. June 3, 2024. Dostupné na: <https://www.nycbar.org/reports/ai-and-the-nys-judiciary-a-preliminary-path/>.

¹⁸ Rozhodnutie *Mata v. Avianca, Inc.*, United States District Court, S.D. New York. Jun 22, 2023. Dostupné na: <https://www.casemine.com/judgement/us/6499235932898b72d5cfb1aa>.

¹⁹ Rozhodnutie *Gauthier v. Goodyear Tire & Rubber Co.*, United States District Court, E.D. Texas. Nov 25, 2024. Dostupné na: <https://www.casemine.com/judgement/us/6746a063e8c044126187cfea>.

profesionálneho správania²⁰ vzťahujúcich sa k používaniu generatívnej AI v právnickej praxi Americkou advokátskou komorou v júni 2024, ktorá predstavuje prvé americké etické stanovisko k zodpovednosti právnikov používajúcich AI. Oba judikáty pri citovaní neexistujúcej judikatúry vychádzajú z konceptu individuálnej zodpovednosti fyzickej alebo právnickej osoby (právnik zastupujúceho stranu sporu, ktorý použil výstupy zo systému AI), na rozdiel od aktuálne ustálenej judikatúry štrasburského súdu.²¹

Ad b) Čína

„Ázijský drak“ má aktuálne pripravený predbežný návrh čínskeho zákona o AI²² s cieľom podporiť technologické inovácie, uľahčiť zdravý rozvoj AI a regulovať činnosti súvisiace s vývojom, poskytovaním a používaním produktov a služieb AI, ako aj ich dohľad a riadenie, chrániť národnú bezpečnosť a verejný záujem a chrániť oprávnené práva a záujmy jednotlivcov a organizácií. V súčasnosti už platia nariadenia a technické normy (platné a účinné od rokov 2022 a 2023), z ktorých najdôležitejšie sú nariadenie o riadení odporúčaní pre algoritmy internetových informačných služieb²³ (zavádza povinnosť pre poskytovateľov algoritmických služieb, napr. Tik Tok, e-commerce platformy zverejniť princípy fungovania algoritmov, zakazuje používanie algoritmov na manipuláciu správania používateľov, narušanie verejného poriadku alebo diskrimináciu a stanovil povinnosť prevádzkovateľov nahlásiť citlivé algoritmy čínskym štátnym orgánom), nariadenie o riadení hĺbkovej integrácie internetových informačných služieb,²⁴ dočasné opatrenia pre riadenie generatívnych služieb umelej inteligencie²⁵ (týka sa modelov ako

²⁰ PIRSING, Maynard E., GLENDON, Mary Ann: Legal Ethics, Encyclopedia Britannica. 8 June 2023. American Bar Association Model Rules of Professional Conduct. Dostupné na: <https://www.britannica.com/topic/legal-ethics>.

²¹ Bližšie pozri: Rozhodnutie ESLP zo 16. júna 2015 vo veci Delfi AS v. Estónsko. č. 64569/09. Rozhodnutie ESLP z 2. februára 2016 vo veci Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete and Index.hu Zrt v. Hungary. č. 22947/13. a Rozhodnutie ESLP z 7. februára 2017 vo veci Pihl v. Švédsko, č. 74742/14. podľa ktorých zodpovednosť má prevádzkovateľ.

²² Artificial Intelligence Law of the People's Republic of China (Draft for Suggestions from Scholars). (中华人民共和国人工智能法 (学者建议稿)). Official WeChat (微信) account of the Digital Rule of Law Institute at East China University of Political Science and Law (华东政法大学数字法治研究院), March 16, 2024. Dostupné na: https://cset.georgetown.edu/wp-content/uploads/to592_china_ai_law_draft_EN.pdf.

²³ China Law Translate: Regulations on the Management of Algorithm Recommendations for Internet Information Services. 2021/12/31. Dostupné na: <https://www.chinalawtranslate.com/en/algorithms/>.

²⁴ China Law Translate: Regulations on Deep Integration Management of Internet Information Services. 2022/11/25. Dostupné na: <https://www.chinalawtranslate.com/en/deep-synthesis/>.

²⁵ China Law Translate: Interim Measures for the Management of Generative Artificial Intelligence Services 2023/07/13. Dostupné na: <https://www.chinalawtranslate.com/en/generative-ai-interim/>.

ChatGPT, Midjourney a ich čínskych ekvivalentov a vyžaduje registráciu a bezpečnostné hodnotenie generatívnych AI systémov, súčasne zakazuje generovanie obsahu, ktorý narúša sociálnu stabilitu, propaguje násilie, či odpor voči vláde), či norma pre základné bezpečnostné požiadavky na služby generatívnej umelej inteligencie.²⁶

Zaujímavé je pri stratégii právnej úpravy porovnať Čínu s Európskou úniou („EÚ“). Vývoj rámcov právnej úpravy umelej inteligencie v EÚ a v Číne prebieha totiž simultánne a disponuje viacerými spoločnými aspektami. V roku 2019 Čína prijala záväzky týkajúce sa dohľadu nad AI a v tom istom roku skupina expertov Európskej komisie pre umelú inteligenciu uverejnila svoje etické usmernenia pre dôveryhodnú AI. Ciele regulácie sú prakticky totožné, najmä bezpečnosť, etika, ochrana ľudských práv, vrátane právnej ochrany a ochrany spracúvania osobných údajov.

Napriek skoro totožným cieľom a zásadám, medzi týmito dvoma právnymi úpravami existujú značné rozdiely. Pre EÚ je charakteristické, že stanovila jednotný právny rámec AI prostredníctvom nariadenia 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie,²⁷ (ďalej len „AIA“) a „zasadila ho“ do dlhodobej európskej digitálnej stratégie kreovanej aj Aktom o digitálnych službách, Aktom o správe údajov, nariadením o ochrane osobných údajoch fyzických osôb, atď. V snahe podporovať maximálnu harmonizáciu práv členských štátov v digitálnej oblasti a v oblasti AI, formou prijatia generálnej právnej normy, a súčasne prijatím samostatnej generálnej právnej normy pre každú oblasť, zaviedla EÚ pre subjekty (prevádzkovateľov) zložitú spleť právnych povinností. Prevádzkovatelia pri každom zavádzaní systému, a aj prevádzkovaní existujúceho systému, sú povinní analyzovať zložité právne otázky, hlavne rozsah pôsobnosti toho ktorého nariadenia, prekrývanie povinností s inými nariadeniami, napr. s nariadením o ochrane osobných údajov fyzických osôb a aj iných zástupných tém, ako napr. povinnosti vyplývajúce z kybernetickej bezpečnosti, zodpovednosť za výrobky a ich bezpečnosť a iné. Esenciálnou otázkou pri európskej právnej úprave je preto to, či prevádzkovateľ/organizácia spadá do rozsahu pôsobnosti nariadenia.

Čína sa vybrala smerom „cieleného nariadenia“ bez horizontálneho regulačného rámca a čiastkových zákonov, nariadení a opatrení pre špecifické odvetvia, sektory.

²⁶ National Technical Committee 260 on Cybersecurity of Standardization Administration of China (SAC/TC260; 全国网络安全标准化技术委员会): TC260-003 Basic Security Requirements for Generative Artificial Intelligence Services. February 29, 2024. Dostupné na: <<https://cset.georgetown.edu/publication/china-safety-requirements-for-generative-ai-final/>>.

²⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144 a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii), link: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401689

Technické normy a pilotné projekty riadenia AI boli vyhlásené s cieľom dosiahnuť najlepšie postupy a skúsenosti pri presadzovaní, spravidla vzhľadom na typ ponúkanej služby v koexistencii lokálnych experimentálnych právnych a technických regulácií (napr. v Šanghaji a v Šen-čene) vytvárajúcich decentralizovanú právnu úpravu AI. Kľúčovou otázkou pri hodnotení teda je, či konkrétna služba spadá do rozsahu pôsobnosti predmetnej právnej regulácie.

Následne pomerne podstatné rozdiely medzi úpravami je možné identifikovať v procese klasifikácie rizík a typoch kategórií rizík. V čínskej úprave neexistuje zastrešujúci rámec pre klasifikáciu rizík a pre každú službu je vytvorený jedinečný súbor rizík. Predpisy obsahujú popis rizík ako uvedenie zakázaných postupov, atribútov verejnej mienky a schopnosti sociálnej mobilizácie.²⁸ Európska úprava je oproti tomu generálna a explicitná.

Klasifikácia a typy rizík vo väzbe na súdne systémy (výkon spravodlivosti a demokratické procesy), je upravená v čl. 6 ods. 2 AIA, na ktoré sa vzťahujú osobitné požiadavky a záruky, a ktoré podľa bodu 6 prílohy III AIA patria medzi vysokorizikové systémy AI.²⁹ Ide o systémy, ktoré má používať justičný orgán, alebo ktoré sa majú

²⁸ Bližšie pozri: 8.DORWART, Hunter – QU, Harry – BRÄUTIGAM, Tobias – GONG, James: IAAP. Preparing for compliance: Key differences between EU, Chinese AI regulations. 5 Feb 2025. Dostupné na: <https://iapp.org/news/a/preparing-for-compliance-key-differences-between-eu-chinese-ai-regulations>.

²⁹ Bod 6 prílohy III AIA, *Presadzovanie práva, pokiaľ je ich použitie povolené podľa príslušných právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov*:

- a) systémy AI, ktoré majú používať orgány presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene alebo ktoré majú používať inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie na podporu orgánov presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene na posudzovanie rizika, že sa fyzická osoba stane obeťou trestných činov;
- b) systémy AI, ktoré majú používať orgány presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene alebo ktoré majú používať inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie na podporu orgánov presadzovania práva ako polygrafy alebo podobné nástroje;
- c) systémy AI, ktoré majú používať orgány presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene alebo ktoré majú používať inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie na podporu orgánov presadzovania práva na hodnotenie spoľahlivosti dôkazov v priebehu vyšetrovania alebo stíhania trestných činov;
- d) systémy AI, ktoré majú používať orgány presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene alebo ktoré majú používať inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie na podporu orgánov presadzovania práva na posudzovanie rizika, že fyzická osoba spácha alebo opätovne spácha trestný čin, a to nielen na základe profilovania fyzických osôb uvedeného v článku 3 bode 4 smernice (EÚ) 2016/680, alebo na posúdenie osobnostných čŕt a charakteristických znakov alebo trestnej činnosti fyzických osôb alebo skupín v minulosti;
- e) systémy AI, ktoré majú používať orgány presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene alebo ktoré majú používať inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie na podporu orgánov presadzovania práva na profilovanie fyzických osôb uvedené v článku 3 bode 4 smernice (EÚ) 2016/680 v priebehu odhaľovania, vyšetrovania alebo stíhania trestných činov.

používať v jeho mene na pomoc justičnému orgánu pri skúmaní a interpretácii skutkových okolností a práva a pri uplatňovaní práva na konkrétny súbor skutkových okolností, alebo ktoré sa majú používať obdobným spôsobom pri alternatívnom riešení sporov a o systémy AI určené na ovplyvňovanie výsledku volieb alebo referenda alebo volebného správania fyzických osôb pri hlasovaní vo voľbách alebo v referende. Pričom medzi uvedené nepatria systémy AI, ktorých výstupom nie sú fyzické osoby priamo vystavené, ako sú nástroje používané na organizovanie, optimalizáciu alebo tvorbu štruktúry politických kampaní z administratívneho a logistického hľadiska.

Na druhej strane čínsky návrh zákona o AI zakazuje konkrétne operácie, napr. s kvalitou dát alebo s manipulovaním obsahu, či poskytovaním nezákonného obsahu, a v čl. 81 čínskeho návrhu zákona o AI je upravený boj proti trestnej činnosti formou medzinárodnej spolupráce s inými krajinami v oblasti presadzovania práva a spravodlivosti aj formou predchádzania nezákonného využívania technológií, teroristickými a extrémistickými silami a nadnárodnými organizovanými zločineckými skupinami. Predmetná úprava je „len“ všeobecná a nie je zrejmä jej prípadná aplikácia.

Európske AIA v čl. 5 explicitne upravuje zakázané praktiky využívania AI. Priamo v nariadení sú upravené aj výnimky, pričom pre účely presadzovania práva za splnenia podmienky nevyhnutnej potrebnosti na používanie systémov diaľkovej biometrickej identifikácie v reálnom čase sú vyňaté:

- cielené pátranie po konkrétnych obetiach únosov, obchodovania s ľuďmi alebo sexuálneho vykorisťovania ľudí, ako aj pátranie po nezvestných osobách;
- predchádzanie konkrétnemu, závažnému a bezprostrednému ohrozeniu života alebo fyzickej bezpečnosti fyzických osôb alebo skutočnej a existujúcej alebo skutočnej a predvídateľnej hrozbe teroristického útoku;
- lokalizácia alebo identifikácia osoby podozrivej zo spáchania trestného činu na účel vedenia vyšetrovania alebo stíhania trestného činu alebo výkonu trestnej sankcie za 16 trestných činov uvedených v prílohe II.³⁰

³⁰ Trestné činy podľa článku 5 ods. 1 prvého pododseku písm. h) bodu iii): terorizmus, obchodovanie s ľuďmi, sexuálne vykorisťovanie detí a detská pornografia, nedovolené obchodovanie s omamnými alebo psychotropnými látkami, nedovolené obchodovanie so zbraňami, strelivom alebo s výbušnínami, vražda, ťažká ujma na zdraví, nedovolené obchodovanie s ľudskými orgánmi alebo tkanivami, nedovolené obchodovanie s jadrovými alebo rádioaktívnymi materiálmi, únos, obmedzovanie osobnej slobody alebo branie rukojevníka, trestné činy podliehajúce právomoci Medzinárodného trestného súdu, nezákonné ovládnutie lietadla alebo plavidla, znásilnenie, trestné činy proti životnému prostrediu, organizovaná alebo ozbrojená lúpež, sabotáž, účasť v zločineckej organizácii zapojenej do jedného alebo viacerých vyššie uvedených trestných činov.

Používanie umelej inteligencie v čínskych súdnych systémoch je jedinečné tým, že je budované ako systém „inteligentných súdov“ a realizovaný kombináciou stratégií, usmernení a praktickej digitalizácie justície. Súčasťou digitálnej transformácie justície bolo prijatie Politickej stratégie „Smart Court“ spustenej Najvyšším ľudovým súdom v roku 2017, ktorej cieľom bolo vytvoriť „inteligentné súdy“ pomocou AI, blockchainu a veľkých dát. Zásady pri použití sú definované s dôrazom na kontrolu výstupu AI sudcom (sudca – človek vykoná finálne rozhodnutie), zákaz úplne autonómnych rozhodnutí bez ľudského dohľadu, nutnosti vysvetliteľnosti AI systémov a ich algoritmov, transparentnosti a bezpečnosti a ochranu súkromia a ochranu osobných údajov. Použitie AI je možné identifikovať v rozpoznávaní hlasu a transkripcii súdnych pojednávaní, automatickej analýze dôkazov a automatizácii rozhodovania jednoduchých prípadov (napr. dopravné pokuty, spotrebiteľské spory) a návrhoch rozsudkov vo vybraných prípadoch. Novelou čínskeho občianskeho práva procesného účinnou od 1. januára 2022 sa zaviedli „internetové súdy“, teda sa zrovnoprávnila forma vedenia súdneho konania prostredníctvom informačnej siete, čiže online (má rovnaké právne účinky ako klasické „offline“ súdne konania) na základe písomného súhlasu strán,³¹ s väzbami na nástroje AI, ktorými počas online súdneho konania realizuje napr. rozpoznávanie hlasu, či automatické spracovanie dokumentov.³²

Medzi príklady použitia AI v justičných systémoch Číny patria napríklad:

1. Hangzhou Internet Court, založený v auguste 2017, je považovaný za prvý čínsky internetový súd, kde sa celý proces riadi online – od podania žaloby po rozhodnutie, vrátane využitia AI a blockchainu ako dôkazného prostriedku. V roku 2019 bol na súde nasadený AI nástroj „Xiao Zhi 3.0“, ktorý slúži ako podpora sudcom: vyhľadáva právne predpisy a podobné prípady, sumarizuje argumenty v reálnom čase, analyzuje dôkazy a ponúka návrh rozhodnutia o jednoduchých zmluvných sporoch týkajúcich sa online nakupovania, služieb a porušovania autorských práv.³³
2. Najvyšší ľudový súd vytvoril *Judicial Big Data Center* – databázu (aktuálne s viac ako 320 miliónmi) právnych dokumentov, rozsudkov a prípadových štúdií, ktorá slúži na tréning AI systémov a podporu sudcom pri vyhľadávaní,

³¹ Podľa čl. 16 Občianskeho práva procesného Čínskej republiky - Civil Procedure Law of the People's Republic of China (第十六条). Link: <https://www.wipo.int/wipolex/zh/legislation/details/22186>.

³² DU, Guodong a kol.: China Justice Observer. China Amends Civil Procedure Law with Focus on Online Litigation. 22 Jan 2022. Dostupné na: <<https://www.chinajusticeobserver.com/a/china-amends-civil-procedure-law-with-focus-on-online-litigation>>.

³³ ChinaDaily. Xinhua. Hangzhou Internet Court. 2018-08-18. Dostupné na: <<https://www.chinadaily.com.cn/a/201808/18/WS5b77c8f4a310add14f386801.html>>. a bližšie pozri Hangzhou Internet Court. Dostupné na: <<https://www.netcourt.gov.cn/?lang=En>>.

výbere predpisov, generovaní obsahov alebo systematickom sumarizovaní informácií a pri zabezpečovaní konzistentnosti ich rozsudkov.³⁴

3. Systém „206“ v Šanghaji predstavuje inteligentný asistenčný AI systém vybavovania prípadov policajtom, prokurátorom a sudcom spravidla v trestnom súdnom konaní. Automaticky analyzuje dôkazy, navrhuje právne kvalifikácie a upozorňuje na nedostatky v dôkazoch ešte pred podaním obžaloby, používa technológiu OCR (rozpoznávanie textu), NLP (porozumenie textu), rozpoznáva reč, vykonáva entitnú extrakciu, analýzu vzťahov, porovnáva fakty s podobnými prípadmi, identifikuje relevantné zákonné ustanovenia a pomáha sudcom pri tvorbe rozhodnutia.³⁵

Nadnárodná ochrana justície pred AI v rámci Európy

V rámci nadnárodnej ochrany pred nepremysleným zavádzaním AI do justície v Európe možno vymedziť tri úrovne, a to

- Organizáciu pre hospodársku spoluprácu a rozvoj („OECD“)
- Európsku úniu („EÚ“)
- Radu Európy

a) OECD

Medzinárodná spolupráca je kľúčom k formovaniu etického využívania AI na podporu účinného a inkluzívneho prístupu k spravodlivosti v oblasti digitálnej transformácie a riadenia AI prostredníctvom justičných systémov zameraných na ľudí. Touto otázkou sa OECD priamo nezaobrá, ale zameriava sa na navrhnutie nástroja pre použitie systémov AI vo verejnej správe. V slovenských podmienkach je správa justície, vrátane usmerňovania vývoja, nasadzovania a využívania informačných systémov a technológií na súdoch v kompetencii ministerstva spravodlivosti,³⁶ čím sú zásady a praktické odporúčania OECD v primeranej miere aplikovateľné. V marci 2025 OECD v pripravovanom rámci na podporu vlád pri využívaní AI vo verejnom sektore uviedla základné faktory a ochranné prvky pre dôveryhodné využívanie AI a zdôraznila potrebu zapojenia rôznych zainteresovaných strán. Prostredníctvom politického dialógu, vzájomného učenia sa a technickej podpory pri zavádzaní politických nástrojov OECD pomáha krajinám pri navrhovaní a zavádzaní rámcov

³⁴ The Supreme People's Court of the People's Republic of China. SPC launches AI-generated platform to help judges, public. Link: <https://english.court.gov.cn/2024-11/16/c_1053704.htm>.

³⁵ ZHENG, G., George. China's Grand Design of People's Smart Courts. Cambridge University Press. 2020. ISSN: 2052-9023 (Online) a Asian Journal of Law and Society, Volume 7, Issue 3, October 2020, pp. 561 - 582. Dostupné na: <<https://www.cambridge.org/core/journals/asian-journal-of-law-and-society/article/chinas-grand-design-of-peoples-smart-courts/476879522161B47A5BE10DBC4BDE8215>> a <<https://doi.org/10.1017/als.2020.20>>.

³⁶ Podľa § 71 ods. 1 písm. d) prvý bod v spojitosti s § 73 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

riadenia, ktoré podporujú spravodlivosť (vrátane ochrany justície), zodpovednosť a transparentnosť pri používaní AI vo verejnej správe³⁷ a zároveň zmiernujú riziká súvisiace so zaujatosťou a netransparentnosťou.³⁸ Vo svojej činnosti sa OECD zameriava na prípravu meta-rámca pre nasadenie AI v oblasti správy vecí verejných na:

- celovládny prístup, znamenajúci strategické vedenie a jednotný cieľ verejnej správy,
- participatívne mechanizmy, ktoré zabezpečia aktívne zapojenie občanov a zúčastnených strán do rozhodovacích procesov,
- bezpečnú správu vládnych veľkých dát a kontrolovaný prístup k týmto dátam oprávnenými inštitúciami,
- zavedenie mechanizmov kontrol a dohľadu nad systémami AI s cieľom zabezpečiť dôveryhodné nasadenie a prevádzku AI vo verejnom sektore a
- zabezpečenie zodpovednosti a transparentnosti vo vzťahu k vysvetľovaniu algoritmických procesov vo verejnej správe.³⁹

b) EÚ

Základným stavebným prvkom zavádzania systémov AI v oblasti justície je vytvorenie predpokladov pre dostatočnú úroveň digitalizácie justičných systémov členských štátov EÚ. Proces digitalizácie je upravený najmä Stratégiou v oblasti elektronickej justície na roky 2024 – 2028 (ďalej len „stratégia“)⁴⁰ v spojitosti s AIA, ako základným európskym legislatívnym rámcom na používanie AI, ktorého základnú filozofiu sme predstavili pri jeho komparácii s čínskou právnou úpravou.

³⁷ OECD (2024). International: OECD publishes report on use of AI in the public sector.

DataGuidance. Link: <<https://www.dataguidance.com/news/international-oecd-publishes-report-use-ai-public>>.

³⁸ MALIK, Zainab – LANGEN, Maaïke – BARBIERI, Mariana Piccinin – LENZ, Roland a TEPOVA, Tatyana: How can we leverage AI to solve justice problems for all?. March 17, 2025. Dostupné na: <<https://oecd.ai/en/work/how-can-we-leverage-ai-to-solve-justice-problems-for-all>>.

³⁹ OECD (2024). International: OECD publishes report on use of AI in the public sector. DataGuidance. OneTrust DataGuidance. June 18, 2024. Dostupné na: <<https://www.dataguidance.com/news/international-oecd-publishes-report-use-ai-public>>.

⁴⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2844 z 13. decembra 2023 o digitalizácii justičnej spolupráce a prístupu k spravodlivosti v cezhraničných občianskych, obchodných a trestných veciach a o zmene niektorých aktov v oblasti justičnej spolupráce. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302844>.

Rada Európskej únie (ďalej len „Rada EÚ“) 13. októbra 2020 zverejnila Závery Rady EÚ „Prístup k spravodlivosti a využívanie príležitostí, ktoré prináša digitalizácia“, ⁴¹ v ktorom sumarizovala zásady, odporúčania, princípy a usmernenia v oblasti:

- prístupu k spravodlivosti
- digitálnej spravodlivosti
- digitálnych zručností
- umelej inteligencie
- financovania a
- trvalého úsilia o spoluprácu.

Rada EÚ zdôrazňuje potrebu zabezpečenia AI tak, aby boli garantované základné ľudské práva a nezávislosť a nestrannosť súdu. Z tých, ktoré uvádza, vyberáme napr. zdôraznenie toho, aby systémy AI v oblasti justície v budúcnosti boli schopné plniť čoraz zložitejšie úlohy – v právnom rámci členského štátu – ako je analýza, štruktúrovanie a príprava informácií o predmete prípadov, automatické prepisy záznamov z ústnych pojednávaní, poskytovanie strojového prekladu, podpora analýzy a hodnotenia právnych dokumentov a rozsudkov súdov, odhad šancí na úspech súdneho konania, automatickú anonymizáciu rozsudkov a poskytovanie informácií prostredníctvom právnych chatbotov (bod 35). Ďalej, že používanie nástrojov AI nesmie zasahovať do rozhodovacej právomoci sudcov ani nezávislosti súdnictva. Súдне rozhodnutie musí vždy prijímať človek a nemožno ho zveriť nástroju umelej inteligencie (bod 39). Súčasne okrem iného upozorňuje, že uplatňovanie AI v oblasti justície môže zahŕňať aj riziko pokračovania a prípadného posilnenia existujúcej diskriminácie vrátane stereotypov, predsudkov alebo štrukturálnych nerovností a umožnenia skresleného alebo nejasného rozhodovania, a tým môže viesť k porušeniu základných práv, ako sú ľudská dôstojnosť, právo na slobodu, nediskriminácia, súkromie a ochrana údajov a právo na spravodlivý proces (bod 40). Tiež upozorňuje na možný nedostatok transparentnosti – efekt čiernej skrinky – s dôsledkom oslabenia možnosti účinne napadnúť rozhodnutia založené na výsledkoch od AI, a tým by mohlo byť porušené právo na spravodlivý proces a účinný prostriedok nápravy, a obmedzuje oblasti, v ktorých sa tieto systémy môžu legálne využiť (bod 41).

V AIA je obsiahnutá aj úprava pre oblasť justície, nakoľko upravuje aj zapojenie umelej inteligencie do výkonu súdnictva, keďže ho podľa bodu 6 prílohy III AIA v spojitosti s čl. 6 ods. 2 AIA, na ktoré sa vzťahujú osobitné požiadavky a záruky⁴²

⁴¹ Rada Európskej únie. Závery Rady „Prístup k spravodlivosti a využívanie príležitostí, ktoré prináša digitalizácia“ 2020/C 342 I/01. Dostupné na: <[<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:52020XG1014\(01\)>](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:52020XG1014(01))>.

⁴² Bod 6 prílohy III AIA, *Presadzovanie práva, pokiaľ je ich použitie povolené podľa príslušných právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov*:

explicitne zaraďuje medzi vysokorizikové systémy. Účelom AIA, so zameraním na oblasť justície, je najmä podpora zavádzania dôveryhodných systémov obsahujúcich AI alebo prvkov AI zacielených na človeka a na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany základných práv zakotvených v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) vrátane demokracie a právneho štátu⁴³ pred škodlivými a svojvoľnými účinkami systémov AI.

c) Rada Európy

Stratégia RE je zameraná na uľahčenie elektronickej komunikácie v kontexte postupov cezhraničnej justičnej spolupráce v občianskych, obchodných a trestných veciach a urýchlenie procesov digitalizácie služieb v oblasti spravodlivosti. Praktickým výsledkom by mali byť posilnené a dobudované možnosti komunikácie občanov a ich právnych zástupcov s justičnými orgánmi v cezhraničných konaniach⁴⁴ a vzájomná komunikácia orgánov/súdov na účely výmeny údajov súvisiacich s predmetným konaním (spisom) a to formou spoľahlivých a bezpečných digitálnych prostriedkov.

-
- a) systémy AI, ktoré majú používať orgány presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene alebo ktoré majú používať inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie na podporu orgánov presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene na posudzovanie rizika, že sa fyzická osoba stane obeťou trestných činov;
 - b) systémy AI, ktoré majú používať orgány presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene alebo ktoré majú používať inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie na podporu orgánov presadzovania práva ako polygrafy alebo podobné nástroje;
 - c) systémy AI, ktoré majú používať orgány presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene alebo ktoré majú používať inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie na podporu orgánov presadzovania práva na hodnotenie spoľahlivosti dôkazov v priebehu vyšetrovania alebo stíhania trestných činov;
 - d) systémy AI, ktoré majú používať orgány presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene alebo ktoré majú používať inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie na podporu orgánov presadzovania práva na posudzovanie rizika, že fyzická osoba spácha alebo opätovne spácha trestný čin, a to nielen na základe profilovania fyzických osôb uvedeného v článku 3 bode 4 smernice (EÚ) 2016/680, alebo na posúdenie osobnostných čŕt a charakteristických znakov alebo trestnej činnosti fyzických osôb alebo skupín v minulosti;
 - e) systémy AI, ktoré majú používať orgány presadzovania práva alebo ktoré sa majú používať v ich mene alebo ktoré majú používať inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie na podporu orgánov presadzovania práva na profilovanie fyzických osôb uvedené v článku 3 bode 4 smernice (EÚ) 2016/680 v priebehu odhaľovania, vyšetrovania alebo stíhania trestných činov.

⁴³ Účelom AIA je aj ochrana iných, ako justičných, hodnôt, napríklad ochrana zdravia, bezpečnosti, životného prostredia a podporovanie inovácií. Primárnym účelom je zlepšenie fungovania vnútorného trhu v EÚ stanovením jednotného právneho rámca, najmä pokiaľ ide o vývoj, uvádzanie na trh, uvádzanie do prevádzky a používanie systémov AI, pretože EÚ v globálnom meradle potrebuje byť konkurencieschopná a nezaostávať za vývojom technológií na ostatných kontinentoch.

⁴⁴ Napríklad: Pri podávaní návrhov, žalôb, pri elektronickej komunikácii strany sporu so súdom a pod. Prostredníctvom európskeho kontaktného prístupového miesta.

Cieľom je najmä podpora účasti strán, iných príslušných a zúčastnených strán na ústnych pojednávaniach prostredníctvom videokonferencie alebo technológií diaľkovej komunikácie v občianskych, obchodných a trestných konaniach a tým uľahčenie účinného prístupu k spravodlivosti. Ďalej uznávanie elektronicky podpísaných dokumentov, elektronická komunikácia medzi stranami sporu, ich zástupcami a príslušnými orgánmi/súdmi a umožnenie platieb poplatkov elektronickými prostriedkami. Stratégia sama o sebe neobsahuje zmienku o AI a jej inkorporovaní do digitalizácie justičnej spolupráce. Aplikačne je však len otázkou času, kedy minimálne prvky AI budú aplikované aj v oblasti justičných služieb.

Dôležitý rámec riadenia v oblasti AI s nadnárodným charakterom v rámci RE tvoria

- Rámcový dohovor Rady Európy o umelej inteligencii a ľudských právach, demokracii a právnom štáte (ďalej len „Rámcový dohovor“) a
- Európska etická charta o používaní umelej inteligencie v súdnych systémoch a ich prostredí.

Rámcový dohovor bol prijatý 17. mája 2024 Výborom ministrov Rady Európy.⁴⁵ Rámcový dohovor je nástroj tak pre verejný,⁴⁶ ako aj pre súkromný sektor, ktorý komplementuje už existujúce medzinárodné normy v oblasti ľudských práv, demokracie a právneho štátu. Jeho cieľom je vyplniť právne medzery, ktoré mohli vzniknúť v dôsledku rýchleho technologického pokroku systémov AI v oblasti ľudských práv, ale aj v súvislosti s ochranou demokracie. Súčasne jeho cieľom je zabezpečiť, aby prevádzkovatelia systémov AI, a v budúcnosti pravdepodobne aj samotná AI, dodržiavala stanovené normy v oblasti ľudských práv, demokracie a právneho štátu a najmä, aby v čo najväčšej miere bolo minimalizované riziko ich porušenia. Hlavným prínosom je, že formuluje základné zásady a pravidlá, ktoré chránia ľudské práva, demokraciu a právny štát, ale zároveň podporujú pokrok a technologické inovácie. Neupravuje konkrétne technológie a je technologicky neutrálny. Pri úprave rizík, sa nezaoberá klasifikáciami ani na všeobecnej (ako AIA) a ani na sektorovej úrovni (ako čínska právna úprava). Rámcový dohovor ukladá všetkým budúcim zmluvným stranám povinnosť riešiť riziká v rámci „životného cyklu“ AI. Úprava ošetrenia rizík je flexibilná najmä vo vzťahu k plneniu povinností, pretože pri ich plnení (odstraňovaní rizík) sa postupuje v súlade s vnútroštátnymi právnymi a inštitucionálnymi rámcami a so súvisiacimi medzinárodnými záväzkami v oblasti ľudských práv. Vykonávanie Rámcového dohovoru v praxi je založené na postupoch odstupňovaného a diferencovaného prístupu vzhľadom na závažnosť

⁴⁵ Na rokovaníach sa okrem 46 členských štátov Rady Európy zúčastnili aj Argentína, Austrália, Kanada, Kostarika, Svätá stolica, Izrael, Japonsko, Mexiko, Peru, Uruguaj a Spojené štáty a aj iné orgány Rady Európy, mimovládne organizácie OBSE, OECD, UNESCO a tiež zástupcovia akademickej obce, organizácií občianskych spoločností, technickí experti a zástupcovia podnikateľskej sféry. Dohovor je aktuálne otvorený na podpis a to aj nečlenským štátom Rady Európy.

⁴⁶ Z rozsahu pôsobnosti Rámcového dohovoru sú vyňaté záležitosti týkajúce sa národnej obrany.

a pravdepodobnosť nepriaznivého dopadu/vplyvu na ľudské práva, demokraciu a právny štát. Aktuálne Výbor Rady Európy pre umelú inteligenciu (CAI) pripravuje návrh Metodiky hodnotenia rizík a vplyvu systémov AI najmä z hľadiska ľudských práv, demokracie a právneho štátu.

Európsku etickú chartu o využívaní umelej inteligencie v justičných systémoch (ďalej „Etická charta“) prijala Komisia Rady Európy pre hodnotenie efektívnosti justície (CEPEJ) 3. – 4. decembra 2018. Hlavným prínosom Etickej charty je definovanie hlavných záruk, ktoré je potrebné dodržiavať v súdnych konaniach v prípade ak justičné systémy obsahujú AI. Sú nimi

- právo na prístup k súdu podľa čl. 6 dohovoru,
- zásada kontradiktórnosti,
- zásada rovnosti zbraní, čo do možností a spôsobilostí strán sporu používať disponibilné digitálne prostriedky pri uplatňovaní a obhajovaní práv,
- zachovanie nestrannosti a nezávislosti sudcov aj pod tlakom prediktívnych rozhodnutí a rizík spojených s prípadnými odklonmi od „štandardizovaných“ rozhodnutí väčšiny sudcov,
- právo na zákonného zástupcu aj v prípade, že pravdepodobnosť úspešnej obhajoby je štatistiky AI prostriedkom vyhodnotená ako nízka a hlavne
- AI nesmie nahradiť sudcovské - ľudské rozhodovanie v súdnych konaniach, kde je nevyhnutné, aby zostala kľúčovou súčasťou justičného procesu.

Etická charta sa špecificky venuje otázkam používania systémov AI v trestnom práve, ktoré je v európskych pomeroch zatiaľ zriedkavé. Použitie systémov AI v trestných konaniach nevylučuje, ale kladie dôraz na zachovanie vykonávania analýz, hodnotenia (napr. dôkazov) a v neposlednom rade rozhodovania fyzickou osobou/človekom (sudcom, prokurátorom, policajtom, probačným úradníkom, znalcom, atď.). Pri použití AI v procese súdneho konania by malo byť vždy možné, a to aj spätne, overiť vstupy, hodnoty, procesy, predpovede a aj výstupy, ktorými, a na základe ktorých, použitý AI systém dospel k hodnotiacemu záveru a rozhodnutiu. Súčasne by každé rozhodnutie vytvorené systémom AI malo byť následne dôkladne skontrolované a výstupy by mala potvrdiť fyzická osoba/človek (sudca, prokurátor, atď.) a to z dôvodu ich priameho vplyvu na osobné slobody jednotlivca. Použitie algoritmov vyvoláva aj otázky ochrany osobných údajov pri ich spracovaní. Pri politikách posudzovania rizík by sa mala uplatňovať zásada predbežnej opatrnosti (8 časť. Bod 140).

AI v slovenskom súdnictve

V slovenskom súdnictve je AI aktuálne využívaná v minimálnej miere, čo však neznamená že neexistujú snahy o jej inkorporovanie, minimálne zo strany súkromného sektora. Myšlienka uľahčenia súdneho konania prostredníctvom

informačných technológií a/alebo ich outsourcingu zo súdov je pomerne široko rozoberaná. Napríklad pre cezhraničné pohľadávky EÚ sa zaviedol spoločný rámec dostupný na internete (európsky spor s nízkou hodnotou pohľadávky/sporu) prostredníctvom nariadenia č. 524/2013 ako typ viac či menej automatizovaného riešenia sporu (body 104 a 105 charty).

V zásade sa v súčasnosti v slovenskej justícii využívajú tri systémy podporované AI, a to pri

- a) anonymizovaní osobných údajov v súdnych rozhodnutiach,
- b) diktačnom systéme,
- c) súdnom manažmente, vrátane náhodného pridelovania spisov

Ad a) Prvky AI sú v slovenskom justičnom systéme použité pri anonymizácii súdnych rozhodnutí. Nástroj algoritmicky vyhľadáva v texte zadané kľúčové slová podľa zvolených pravidiel. Kľúčové slová zadáva zamestnanec súdu (spravidla asistentka senátu –automatizovane načítaním zo systému v kombinácii s manuálnym zadáním dodatočných slov), ktorý následne po operácii anonymizácie, je povinný anonymizované rozhodnutie pred zverejnením skontrolovať a až následne ho prostredníctvom systému „odkliknutím“ zverejniť. Účelom anonymizácie ako už bolo uvedené je, aby anonymizáciou údajov v súdnom rozhodnutí, ktoré je zverejňované na internete,⁴⁷ bola zabezpečená ochrana práv a právom chránených záujmov, najmä práva na súkromie, vrátane práva na ochranu osobných údajov.

Ad b) Druhým systémom, používajúcim AI, je diktačný systém. Jeho úlohou je rozpoznanie reči a následne prepis hovoreného slova do textovej podoby. Uvedený systém bol vyvinutý v spolupráci so Slovenskou akadémiou vied a jeho efektivita spočíva v podstatnom skrátení času potrebného na prepis nahrávok z diktafónu spravidla zo súdnych pojednávaní, ale aj z iných úkonov súdu. Diktačný systém používa hlboké neurónové siete, ktoré sú podmnožinou strojového učenia. Hlboké neurónové siete sa zaberajú algoritmami inšpirovanými štruktúrou a funkciami ľudského mozgu.

Ad c) Tretím systémom, v ktorom sú zhromaždené (formou integrácie a prenosu do univerzálneho bezpečného dátového úložiska) a spracúvané, z hľadiska rozsahu, veľké dáta (tak z trestných, ako aj občianskych, obchodných a správnych súdnych konaní), je Súdny manažment. Aktuálny Súdny manažment, ako celok v súčasnej podobe, nepredstavuje systém AI, a ani nevykonáva automatizované rozhodovanie, a ani profilovanie. Technologicky je to viac ako 20 ročný modulárny systém, ktorý je budovaný a spravovaný decentralizovane, a je technologicky zastaralý. Jeho základ predstavujú nehomogénne databázy a číselníky, postupne dopĺňané o heterogénne komponenty a integrácie na rôzne interné aj externé systémy a služby. Napriek tomu, podľa nášho názoru, je možné v jeho moduloch identifikovať vybrané prvky AI,

⁴⁷ Podľa § 82a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

generatívne algoritmické postupy, napríklad výpočty sadzobníkov v rôznych veciach, ktoré sa javia byť značne vylepšené v kombinácii s inými technikami spracovania dát. Jedným z jeho modulov je aj náhodný generátor, čiže systém/spôsob náhodného pridelenia vecí⁴⁸. Jeho úlohou je náhodné pridelenie každej veci zákonnému sudcovi. Systém je založený na používaní všeobecného algoritmu s použitím kombinovaného viacnásobného rekurzívneho pseudonáhodného generátora s vysokou periódou opakovania, pričom podmienky sú do systému zadane pre každý súd individuálne na základe schváleného rozvrhu práce,⁴⁹ čo znamená, že systém je subsumovateľný pod pojem „systém AI“⁵⁰. K uvedenému tvrdeniu napomáha fakt, že uvedený algoritmus, použitý pri náhodnom pridelení vecí, už nepracuje na „jednoduchú“ štatistickú, resp. matematickú rovnomernosť pridelenia vecí. Pri každom jednom systéme je dôležité zodpovedať otázku, či sa skutočne použila umelá inteligencia, expertný systém alebo len logický reťazec pravidiel,⁵¹ teda či systém spĺňa definičné znaky systému AI. A ak spĺňa, súčasne je nevyhnutné zodpovedať, či sú dodržané základné práva stanovené Dohovorom a chartou, v tomto konkrétnom prípade právo na zákonného sudcu, a či tento proces pridelenia zákonného sudcu je transparentný a aj spätne procesne skontrolovateľný.⁵² Proces

⁴⁸ Podľa § 51 a § 51a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴⁹ Podľa § 50 a 51b a násl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁵⁰ Podľa čl. 3 bod AIA, „systém AI“ je strojový systém, ktorý je dizajnovaný na prevádzku s rôznymi úrovňami autonómnosti, ktorý môže po nasadení prejavovať adaptabilitu a ktorý pre explicitné alebo implicitné ciele odvodzuje zo vstupov, ktoré dostáva, spôsob generovania výstupov, ako sú predpovede, obsah, odporúčania alebo rozhodnutia, ktoré môžu ovplyvniť fyzické alebo virtuálne prostredie.

⁵¹ Európska etická charta o používaní umelej inteligencie v súdnych systémoch a ich prostredí. Bod 110.

⁵² Podľa § 51 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, *Súd vydá účastníkovi konania potvrdenie o prevzatí a pridelení veci. Evidencia pridelenia vecí na prejednanie musí zabezpečovať takú možnosť kontroly, aby si každá osoba, ktorá má na veci právny záujem, mohla nazreť do spisu a evidenčných pomôcok preveriť pridelenie veci zákonnému sudcovi.* Pričom podľa § 139e vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 534/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy,

(1) *Preverenie pridelenia veci zákonnému sudcovi*⁶¹ sa vykonáva v informačnom centre súdu.

(2) *Na účel preverenia pridelenia veci zákonnému sudcovi informačné centrum súdu umožní účastníkovi konania alebo jeho zástupcovi nahliadnuť do kontrolného modulu aplikácie, ktorý obsahuje tieto logy o súdnom spise v jeho veci:*

a) *dátum a čas pridelenia veci,*

b) *titul, meno a priezvisko sudcu, ktorému bola vec pridelená,*

c) *poznámka.*

(3) *Na nahliadanie do kontrolného modulu aplikácie sa primerane použije § 195 ods. 6.*

(4) *Na žiadosť osôb podľa odseku 2 im informačné centrum vydá proti podpisu listinné potvrdenie obsahujúce logy podľa odseku 2; ustanovenie § 64 sa použije rovnako. Jedno vyhotovenie listinného potvrdenia je súčasťou evidencie informačného centra súdu.*

kontroly systému obsahujúceho prvky AI vo vzťahu k právu na zákonného sudcu teda nie je dostatočné realizovať len v informačnom centre súdu tak ako to stanovuje slovenský zákonodarca. Je nevyhnutné, aby proces riadne skontroloval a vysvetlenie poskytol predseda súdu vo vzťahu k vydanému rozvrhu práce, ktoré samozrejme môže podporiť evidovanými logmi/údajmi v rozsahu dátum a čas pridelenia veci, označenie sudcu, ktorému bola vec priradená a prípadnou poznámkou k veci. Problematika „zákonného sudcu“ ako základného ľudského práva je však tak dôležitá, že sme sa rozhodli venovať jej samostatnú pozornosť. Napriek tomu, že nevychádza úplne zo slovenských reálií, tak jej dopad na slovenskú justíciu môže byť závažný.

Zásahy do práva na zákonného sudcu prostredníctvom AI

Právo na zákonom zriadený súd predstavuje jeden z kľúčových rozdielov medzi totalitným štátom a demokratickým štátom založeným na práve, teda právnym štátom. V prvom teoretickom príspevku na Slovensku v roku 1993 bolo o tomto práve uvedené, že patrí k tým zásadám, ktoré

- a) „tvoria základ nezávislého výkonu súdnictva,
- b) neboli dlhé obdobie súčasťou nášho právneho poriadku,
- c) v súčasnosti nachádzajú pevné miesto v systéme súdnictva“.⁵³

Práve posledná charakteristika sa ešte na konci poslednej dekády minulého storočia ukázala byť veľmi optimistickou a podcenila skutočnosť, že po roku 1989 v zásade všetci sudcovia, ktorí mali záujem (podstatná časť však tento záujem nemala a odišla do lukratívnejšej sféry súkromného podnikania, najmä v rámci výkonu slobodného advokátskeho povolania) plynule pokračovali v súdení. Týkalo sa to aj sudcov, ktorí obsadzovali riadiace funkcie predsedov súdov, až na malé výnimky tvorené tzv. šesťdesiatosmičkármi, ktorí návrat do justície považovali za rehabilitáciu pre vyhodenie z komunistickej strany po roku 1970. V hlavách mali ešte vrytú predstavu, že predseda súdu pridelí vec tomu sudcovi, ktorý vec rozhodne „stranícky“ (nie nestranne, ale tak ako si želá „vrchnosť“) a ak by sa taký nenašiel, tak si vec jednoducho pridelí predseda súdu sám sebe. Tak konal aj predseda okresného súdu pán C., ktorý v roku 1998 vypracoval harmonogram práce tohto súdu na rok 1999. V roku 1999 bol však vymenovaný do funkcie predsedu súdu sudca D., ktorý vypracoval dodatok k rozvrhu práce vo veľmi všeobecnej podobe a tento navyše potom často menil. To mu umožnilo, že si v júni roku 1999 pridelil konanie o vymáhanie pohľadávky (vo výške 2 500 000 Eur), ktoré sa stalo predmetom sťažnosti vo veci *DMD GROUP, a. s. proti Slovenskej republike* (z 5. októbra 2010, č. 19334/03), čo umožnilo Európskemu súdu pre ľudské práva („ESLP“) vytvoriť zásadný nadnárodný precedens v otázke práva na zákonom zriadený súd. Sťažovateľská

⁵³ SVÁK, J. Zásada zákazu odňatia veci zákonnému sudcovi. *Justičná revue*, č. 3/1993, s. 22-28.

spoločnosť totiž namietala, že sudca D. ako predseda súdu svojvoľne odňal vec sudcovi, ktorý mal o nej podľa rozvrhu práce rozhodovať a prideliť si ju sám sebe, aby o nej expresne rýchlo v ten istý deň aj rozhodol. Navyše sťažovateľská spoločnosť namietala aj to, že *„príslušné obdobie bolo poznačené rozsiahlym počtom chaotických a neprehľadných zmien“* v rozvrhu práce.⁵⁴

V kľúčových bodoch svojho rozhodnutia ESLP uviedol, že

- sudca D. konal pri prideľovaní veci vo svojej funkcii predsedu súdu *„skôr ako zástupca ministerstva spravodlivosti vykonávajúci štátnu sprvu súdov“* (bod 65),
- pravidlá pre prideľovanie vecí *„neboli ani zďaleka vyčerpávajúce... a ponechávali predsedovi predmetného súdu značnú voľnosť“* (bod 68),
- rozhodnutie sudcu D. bolo konečné bez možnosti odvolania a sťažujúca spoločnosť tiež ani *„nemohla potenciálne napadnúť sudcu D. pre zaujatosť“* (bod 71).

Predmetné rozhodnutie⁵⁵ nielen na Slovensku potom nastolilo otázku ako vytvoriť systém prideľovania vecí bez toho, aby mohol do neho svojvoľne zasiahnuť orgán správy súdov, zodpovedný za plynulý (bezprietahový a efektívny) chod výkonu súdnictva a zároveň bola zabezpečená istota práva na zákonného sudcu v systéme založenom na princípe losovania. A tu na scénu vstupuje, kto iný ak nie, v tom čase sa rodia AI, teda rôzne jej formy a varianty.

Jedna z nich sa už v súčasnosti stala predmetom rozhodovania Súdneho dvora Európskej únie („SD EÚ“). V širších súvislostiach je totiž jedným z prejavov súdnych reforiem z prvých dekád tohoto milénia, ktoré prebehli v štátoch strednej a východnej Európy (ale aj v niektorých geograficky okrajových ako je Albánsko či na opačnej strane Európy Island) a mali v zásade niektoré spoločné črty. Väčšina z nich sa ideologicky odôvodňovala bojom s korupciou a zvýšením efektívnosti súdnictva.

Vecne boli založené na

- reformovaní (čo je krycie slovo pre snahu o politizáciu) najvyšších súdnych rád,
- personálnej obmene sudcovského stavu, a to znižovaním veku odchodu sudcov do dôchodku a vytváraním nových súdov,
- zužovaním právomocí ústavného súdnictva.

⁵⁴ Na prípade je zaujímavé aj to, že slovenský ústavný súd došiel k záveru, že k napadnutému prerozdeleniu došlo v kontexte rozvrhu práce okresného súdu na rok 1999 a rýchlosť akou sudca rozhodol, nemalo žiadny osobitný právny význam. Preto nedošlo k porušeniu práva na zákonného sudcu.

⁵⁵ Jeho precedenčné pôsobenie v rámci členských štátov Rady Európy ESLP permanentne zdôrazňuje a uplatňuje ho nielen pre určovanie príslušnosti sudcov ale aj súdov. Pozri k tomu rozhodnutie vo veci *Miracle Europe kft. proti Maďarsku* (z 12. januára 2016, č. 57774/13).

Po tejto ceste sa vybralo aj Poľsko, súdnou reformou z roku 2015, ktorej cieľom neboli ani tak boj proti korupcii ako skôr „kádrovanie“ sudcov, pri ktorom sekundoval poľský variant ústavu pamäti.⁵⁶ Predovšetkým reforma v oblasti disciplinárnej zodpovednosti sudcov a zriadenie nového disciplinárneho senátu najvyššieho súdu zameraná najmä na sudcov kritizujúcich súdnu reformu sa stala predmetom prvých žalôb na SD EÚ, ktoré sa týkali porušovania princípu právneho štátu.⁵⁷

V rozhodnutí vo veci *Komisija proti Poľsku (Disciplinárny režim sudcov, z 15. júla 2021, č. C-791/19)* sa v bodoch 172 a 173 SD EÚ vyjadroval k potrebe zavedenia transparentného systému prideľovania vecí jednotlivým sudcom na rozhodovanie.⁵⁸ Vystríhal pred tým, že „*pri absencii takýchto kritérií by takúto právomoc bolo možné použiť okrem iného na prideľovanie určitých vecí konkrétnym sudcom, pričom by bránila ich prideleniu iným sudcom alebo dokonca na vyvíjanie nátlaku na takto určených sudcov*“. V ďalšom rozhodnutí *Komisija proti Poľsku (Nezávislosť a súkromný život sudcov, z 5. júna 2023, č. C-204/21)* SD EÚ rozhodol, že ustanovenie vnútroštátneho práva, konkrétne článok 55 § 4 p.u.s.p., ktoré vo všeobecnosti znemožňuje kontrolu prideľovania vecí sudcom, je v rozpore s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom Zmluvy o Európskej únii („ZEÚ“) v spojení s článkom 47 Charty základných práv a slobôd („Charta“).

Z rozhodnutí SD EÚ ďalej vyplýva, že zásady a kritériá vytvorené pre metodiku prideľovania vecí by mali zohľadňovať

- právo na spravodlivý súdny proces,
- nezávislosť a nestrannosť sudcov,

⁵⁶ Institut Pamięci Narodowej („IPN“), ktorý bol založená zákonom z 18. 12. 1998 a svoju činnosť začal v roku 2000. Aj pre účely súdnictva prešiel v roku 2018 reformou, ktorou sa výrazne rozšírili jeho právomoci s cieľom posilnenia ochrany národnej identity.

⁵⁷ Základom pre rozhodovanie poľských vecí boli východiská SD EÚ stanovené vo veci *Simpson proti Rade a HG proti Komisii* (z 26. marca 2020, č. C-542/18), ktoré priamo vychádzalo z judikatúry ESĽP a v bode 73 rozsudku SD EÚ uviedol:

„*podľa ustálenej judikatúry ESĽP cieľom zavedenia pojmu „zriadený zákonom“ v článku 6 ods. 1 prvej vete Dohovoru je zabezpečiť najmä zásadu právneho štátu a týka sa nielen právneho základu samotnej existencie súdu, ale aj zloženia súdneho senátu v každej veci, ako aj každého iného ustanovenia vnútroštátneho práva, ktorého nedodržanie spôsobuje protiprávnosť účasti jedného alebo viacerých sudcov na preskúmaní veci, čo zahŕňa najmä ustanovenia týkajúce sa nezávislosti a nestrannosti sudcov príslušného súdu*“.

⁵⁸ V tomto smere je vhodné pripomenúť generálneho advokáta Tončeva z 27. júna 2019 vo veciach C-585/18, C-624/18, ktorý zdôraznil, že pravidlá, ktorými sa určuje zloženie súdnych senátov majú za prvoradý cieľ zabezpečiť úlohu strážcu nezávislosti súdnictva, a tým zabrániť ovplyvňovaniu zo strany zákonodarnej a výkonnej moci pri určovaní konkrétného sudcu na prejednanie veci a dohodám medzi samotnými sudcami konkrétného súdu o tom, ktorý z nich bude prejednávať konkrétnu vec. Členské štáty sa síce môžu slobodne rozhodnúť, ako bude zloženie súdu konštruované v súlade s vnútroštátnymi pravidlami, ale ak sa takéto pravidlá príjmu, musia transparentne zaručovať sudcovskú nezávislosť.

- princíp zákonnosti súdneho konania,
- povahu a zložitost' vecí prejednávaných súdom,
- odbornost', skúsenost' a špecializáciu sudcu,
- počet sudcov a ich pracovné vyťaženie,
- zverejnenie pravidiel prideľovania vecí.

Tieto všeobecné východiská je potrebné rešpektovať aj pri využívaní AI v systémoch pre prideľovanie vecí sudcom na rozhodovanie v konkrétnych prípadoch. Poľsko sa rozhodlo zaviesť takýto informačno-komunikačný systém na náhodné prideľovanie vecí, ktorý funguje na základe generátora náhodných čísiel („GNČ“). Od samého začiatku jeho skúšobného zavádzania nebol známy „vnútorný“ algoritmus systému prideľovania (losovania) vecí. Navyše mal viaceré aj technické nedostatky. Niektoré z nich odhalila správa najvyššieho kontrolného úradu („Najwyzsia Izba Kontroli“) z 22. septembra 2020. Napriek tomu sa pokračovalo ďalej v zavádzaní GNČ, čo viedlo k vydaniu rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu („Najwyzsi Sąd Administracyjny“) z 19. apríla 2021 (č. III. OSK 836/21), ktoré uviedlo, že činnosť spojená s GNČ je „verejnou vecou“ v zmysle poľského zákona o prístupe k verejným informáciám. Skutočnosť, že tieto úkony sa vykonávajú pomocou počítačového programu, a majú teda technickú povahu, nemôže zbaviť informáciu o spôsobe určenia sudcu pre rozhodovanie konkrétnej veci jej povahy verejnej informácie. V dôsledku toho môže uplatňovanie algoritmických systémov pri výkone verejnej moci dokonca potenciálne zasahovať do základných práv jednotlivcov, ako je právo na spravodlivé a verejné prerokovanie vecí v primeranej lehote nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

V nadväznosti na tento rozsudok minister spravodlivosti zverejnil vo Vestníku verejných informácií dokument s názvom Algoritmus na základe analytickej dokumentácie. Bol oznámený aj matematický vzorec, podľa ktorého sa vypočítava náklad veci, pričom sa zohľadňuje tak miera prideľovania vecí, ako aj absencie sudcov. Zásadným nedostatkom však naďalej zostala nedostatočná dostupnosť a transparentnosť údajov o pravidlách fungovania tohoto IT nástroja. Doteraz nebol poskytnutý ani zdrojový kód a informácie uverejnené vo Vestníku verejných informácií sú len algoritmom samotnej aplikácie.⁵⁹ Tento kód je známy len správcovi GNČ a používatelia tohoto IT nástroja naďalej nemajú k nemu prístup. V praxi to znamená niekedy až ponižujúce sa doprosovanie zamestnancov súdu, vrátane

⁵⁹ Viaceré pochybnosti o skutočnej nestrannosti fungovania systému vyjadril aj vtedajší poľský ombudsman (Rzecznik Praw Obywatelskich). Poukázal na to, že absencia zdrojového kódu neumožňuje určiť, ako prebieha výber sudcov pre rozhodovanie konkrétnych vecí a v praxi sa ukazuje, že výsledok losovania vyvoláva pochybnosti u občanov, ktorí vo svojich podaniach ombudsmanovi vznášajú mnohé námietky. Napriek týmto pripomienkam nebol zdrojový kód SLPS dodnes zverejnený.

sudcov zamestnancom spravujúcich GNČ, aby im pomohli s praktickým používaním, resp. odstraňovaním chýb.

Veľmi dôležitým nielen pre osud GNČ v Poľsku, ale vôbec pre rozporuplné využívanie AI na náhodné (?) pridelenie vecí (určovanie zákonného sudcu), môže byť rozhodnutie vo veci *Rowicz* (vedené pod č. C-159/25, ktoré bolo podané 26. februára 2025). Pre jeho pochopenie je potrebný stručný náčrt skutkových okolností.

Sudkyňa ID bola preložená na iné oddelenie toho istého súdu a rozhodnutím kolégia súdu jej bolo k 30. októbru 2024 na vlastnú žiadosť odobratých rovno 100 nerozhodnutých vecí, ktoré jej boli v roku 2024 pridelené GNČ.

Rozhodnutie kolégia súdu nebolo odôvodnené a až 13. januára 2025 (opäť bez odôvodnenia prečo práve v ten deň) bolo zadané do systému GNČ prerozdelenie týchto vecí. Prostredníctvom GNČ bolo potom sudkyňi Anecie Łazarskiej pridelených celkovo až 56 zo 100 vecí sudkyne JD, vrátane oboch vecí, v ktorých bol SD EÚ predložený návrh na začatie prejudiciálneho konania, zatiaľ čo iným sudcom nebola pridelená žiadna vec alebo im bolo pridelených len niekoľko vecí.

Odvolaniu proti prideleniu tých vecí sudkyňi Anecie Łazarskiej nebolo vyhovené. Predseda súdu, ktorý prejednával toto odvolanie, uviedol, že mu neprináleží posudzovať fungovanie GNČ a že použitý systém „pravdepodobne“ prideliť veci sudkyňi Anecie Łazarskiej náhodne, aby sa zabezpečilo, že má rovnaký počet vecí ako ostatní sudcovia. Nie je uvedené, aký počet vecí by mala mať sudkyňa Anecia Łazarská, aký počet vecí majú ostatní sudcovia a prečo generátor náhodných čísel prideliť v rámci jedného losovania až 56 vecí len jednému sudcovi a žiadnu alebo niekoľko vecí ostatným sudcom.

Je zrejmé, že rozhodnutie o odňatí 100 vecí jednej sudkyňi a ich prerozdelenie iným sudcom by malo byť založené na základe zákona a odôvodnené. Príslušný zákon hovorí o mimoriadnej prekážke. V tomto prípade však mimoriadnou prekážkou nemôže byť jej preloženie na iné oddelenie dokonca v rámci tej istej budovy súdu. Proti neodôvodnenému rozhodnutiu správneho orgánu nie je možné sa odvolať na súd. Tieto skutočnosti si všimol aj generálny advokát..., ktorý vo svojom stanovisku okrem iného uviedol: *„Komplikovanosť systému GNČ spolu s ľudskou chybovosťou predstavuje riziko jeho manipulovateľnosti a nejednoznačnosť právnych predpisov vytvára riziko, že môžu byť nesprávne premietnuté do automatického fungovania programu. Na druhej strane systémové chyby môžu viesť k porušeniu práva na zákonného sudcu. Nastavenie parametrov systému zostáva neznáme, úkony ako jednorazové zaťaženie alebo zmenšenie zaťaženia konkrétneho sudcu nie sú v parametroch zachytené a niektoré parametre stanovené v zákone nie sú vôbec zohľadnené.“*

Systém GNČ tiež nezabezpečuje zachovanie zásady rovnomerného zaťaženia súdu, čím porušuje zásadu efektívnosti konania a prejednávania vecí bez zbytočných prietahov podľa článku 47 ods. 1 Charty, ako aj zásadu rovnosti pred zákonom. Niet

pochýb o tom, že záruka rovnomerného zaťaženia je rovnako dôležitá ako záruka náhodného pridelenia vecí, pretože ovplyvňuje dĺžku vybavovania vecí bez zbytočných prietahov, a tým aj právo občana Únie na spravodlivé konanie a účinnú právnu ochranu. V danej veci technický nástroj prideli počas jednej noci 56 vecí jednému sudcovi, zatiaľ čo v tom istom losovaní ostatní sudcovia dostali žiadnu alebo len niekoľko vecí. Takéto pridelenie vecí je diskriminačné, pretože vedie k značným prietahom v rámci agendy daného sudcu, čo sa odráža v čakacej dobe na prejednanie vecí. V dôsledku toho je čakacia doba na prejednanie vecí na súde závislá od náhodných faktorov, a nie od racionálneho a efektívneho riadenia vecí a rovnomerného zaťaženia všetkých sudcov daného súdu alebo oddelenia.

Nateraz k tomu netreba ani viac dodávať, ale napriek tomu v hlave vŕta otázka – ako je možné, že určité veci môže GNČ pridelit' tomu istému sudcovi a žiadnemu inému. Podobnosť je v tomto prípade určite len náhodná.

Záver

Cieľom príspevku (napriek možnému zdaniu) nie je odmietnutie AI ako takej v súdnej moci. Naopak je žiadúce, aby podporné procesy rozhodovania boli efektívne, a aby AI slúžila pre skvalitnenie práce na súdoch. Zo stručného porovnania právnych úprav v Európe, USA a Číne vyplýva nielen to, že na prvý pohľad Slovensko zaostáva v zavádzaní AI do justície, ale najmä potreba zabezpečiť, aby AI nezasahovala do rozhodovania a to ani v užšom a ani v širšom zmysle. A najmä, aby nenastal „*self aware*“⁶⁰ efekt⁶¹, na základe ktorého bude AI manipulovať právne analýzy a v neposlednom rade autonómne kreovať súdne rozhodnutia, bez zaručeného zásahu ľudského faktora, a teda nebude garantovaná právna istota. V uvedenom kontexte by bolo problematické, ak nie priam nemožné, v prípade rozhodnutia generatívnej AI, napr. mimo zákonných rámcov, určiť právnu zodpovednosť subjektu a vyvodzovať voči nemu dôsledky.

Na úplný záver dajme priestor AI čo si myslí sama o svojej pôsobnosti v justícii:

1. Nahradenie „*rule of law*“ za „*rule of algorithm*“
2. Narušenie transparentnosti a predvídateľnosti práva
3. Ohrozenie delby moci a nezávislosti súdnictva

⁶⁰ Sebauvedomenie AI o tom, že je schopná porozumieť svojim myšlienkam, emóciám a správaniu a uvažovať o nich, čo podporuje jej osobný rast a rozhodovanie. Rozvíjanie sebauvedomenia (nielen AI) disponuje spôsobilosťou odvodzovať (bližšie k tomu pozri v recitály č. 12 AIA), čo zahŕňa napr. praktiky všímavosti, hľadanie spätnej väzby a premýšľanie o minulých skúsenostiach s cieľom získať hlbší vhľad a následne snaha o predpovede, odporúčania a o autonómne rozhodovanie (nielen AI), ktoré môže byť diametrálne odlišné od overených postupov a výsledkov ľudského rozhodovania.

⁶¹ MALIK, Saf: Capacity a technological brand. AI now lies, denies, and plots: OpenAI's o1 model caught attempting self-replication. July 08, 2025. Dostupné na: <<https://www.capacitymedia.com/article-ai-now-lies-denies-and-plots>>.

4. Systematická diskriminácia a nerovnosť
5. Strata demokratickej legitimacy súdnych rozhodnutí

Veríme, že v tomto nielen Slovensko vypočuje varovanie AI a právna úprava predbehne „divoké“ šírenie AI v justícii.

Zoznam použitej literatúry

1. Artificial Intelligence Law of the People's Republic of China (Draft for Suggestions from Scholars). (中华人民共和国人工智能法 (学者建议稿)). Official WeChat (微信) account of the Digital Rule of Law Institute at East China University of Political Science and Law (华东政法大学数字法治研究院), March 16, 2024. Dostupné na: <https://cset.georgetown.edu/wp-content/uploads/to592_china_ai_law_draft_EN.pdf>.
2. CARLUCCI, William M.: - STONE, Kaitlyn E. – ZOGBY, Michael C. – SAROKHANIAN, Nicholas A.: Supreme Courts Of Delaware And Georgia Take Steps To Regulate The Use Of Artificial Intelligence. Mondaq. 30 October 2024. Dostupné na: <<https://www.mondaq.com/unitedstates/new-technology/1536016/supreme-courts-of-delaware-and-georgia-take-steps-to-regulate-the-use-of-artificial-intelligence>>.
3. ChinaDaily. Xinhua. Hangzhou Internet Court. 2018-08-18. Dostupné na: <<https://www.chinadaily.com.cn/a/201808/18/WS5b77c8f4a310add14f386801.html>>.
4. China Law Translate: Interim Measures for the Management of Generative Artificial Intelligence Services 2023/07/13. Dostupné na: <<https://www.chinalawtranslate.com/en/generative-ai-interim/>>.
5. China Law Translate: Regulations on Deep Integration Management of Internet Information Services. 2022/11/25. Dostupné na: <<https://www.chinalawtranslate.com/en/deep-synthesis/>>.
6. China Law Translate: Regulations on the Management of Algorithm Recommendations for Internet Information Services. 2021/12/31. Dostupné na: <<https://www.chinalawtranslate.com/en/algorithms/>>.
7. DIXON, Herbert, B.: American Bar Association. Guidelines for Judicial Officers. Use of Artificial Intelligence. In. The Judges' Journal. May 06, 2025. Dostupné na: <<https://www.americanbar.org/groups/judicial/resources/judges-journal/2025-spring/guidelines-judicial-officers-responsible-use-artificial-intelligence/>>.
8. DORWART, Hunter – QU, Harry – BRÄUTIGAM, Tobias – GONG, James: IAAP. Preparing for compliance: Key differences between EU, Chinese AI regulations. 5 Feb 2025. Dostupné na: <<https://iapp.org/news/a/preparing-for-compliance-key-differences-between-eu-chinese-ai-regulations>>.

9. DU, Guodong a kol.: China Justice Observer. China Amends Civil Procedure Law with Focus on Online Litigation. 22 Jan 2022. Dostupné na: <<https://www.chinajusticeobserver.com/a/china-amends-civil-procedure-law-with-focus-on-online-litigation>>.
10. Európska etická charta o používaní umelej inteligencie v súdnych systémoch a ich prostredí.
11. Executive Order 14110, titled Executive Order on Safe, Secure, and Trustworthy Development and Use of Artificial Intelligence. November 02, 2023 a October 30, 2023. Dostupné na: <<https://bidenwhitehouse.archives.gov/omb/briefing-room/2023/11/01/omb-releases-implementation-guidance-following-president-bidens-executive-order-on-artificial-intelligence/>> a <<https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2023/10/30/fact-sheet-president-biden-issues-executive-order-on-safe-secure-and-trustworthy-artificial-intelligence/>>.
12. Hangzhou Internet Court. Dostupné na: <<https://www.netcourt.gov.cn/?lang=En>>.
13. LIEBERKNECHT, Nicholas: From innovation to exposure: artificial intelligence risks for legal professionals. Reuters. 2025. online. July 14, 2025. Dostupné na: <<https://www.reuters.com/legal/legalindustry/innovation-exposure-artificial-intelligence-risks-legal-professionals-2025-07-14/>>.
14. MALIK, Saf: Capacity a technological brand. AI now lies, denies, and plots: OpenAI's o1 model caught attempting self-replication. July 08, 2025. Dostupné na: <<https://www.capacitymedia.com/article-ai-now-lies-denies-and-plots>>.
15. M-25-21. Memorandum for the Heads of executive departments and agencies. April 3, 2025. Dostupné na: <<https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/02/M-25-21-Accelerating-Federal-Use-of-AI-through-Innovation-Governance-and-Public-Trust.pdf>>.
16. M-25-22. Memorandum for the Heads of executive departments and agencies. April 3, 2025. Dostupné na: <<https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/02/M-25-22-Driving-Efficient-Acquisition-of-Artificial-Intelligence-in-Government.pdf>>.
17. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2844 z 13. decembra 2023 o digitalizácii justičnej spolupráce a prístupu k spravodlivosti v cezhraničných občianskych, obchodných a trestných veciach a o zmene niektorých aktov v oblasti justičnej spolupráce, Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L_20230284_4>.
18. MALIK, Zainab – LANGEN, Maaike – BARBIERI, Mariana Piccinin – LENZ, Roland a TEPOVA, Tatyana: How can we leverage AI to solve justice problems for all?.

March 17, 2025. Dostupné na: <<https://oecd.ai/en/work/how-can-we-leverage-ai-to-solve-justice-problems-for-all>>.

19. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144 a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii). Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401689>.
20. National Technical Committee 260 on Cybersecurity of Standardization Administration of China (SAC/TC260; 全国网络安全标准化技术委员会): TC260-003 Basic Security Requirements for Generative Artificial Intelligence Services. February 29, 2024. Dostupné na: <<https://cset.georgetown.edu/publication/china-safety-requirements-for-generative-ai-final/>>.
21. PINTEROVÁ, Dominika: Odpoveď generatívnej umelej inteligencie a dôkaz v súdnom konaní. *Justičná revue*, 2025, č.8-9, v tlači.
22. PIRSING, Maynard E., GLENDON, Mary Ann: Legal Ethics, Encyclopedia Britannica. 8 June 2023. American Bar Association Model Rules of Professional Conduct. Dostupné na: <<https://www.britannica.com/topic/legal-ethics>>.
23. OECD (2024). International: OECD publishes report on use of AI in the public sector. DataGuidance. OneTrust DataGuidance. June 18, 2024. Dostupné na: <<https://www.dataguidance.com/news/international-oecd-publishes-report-use-ai-public>>.
24. Prejudiciálna otázka z 26. februára 2025 vo veci *Rowicz*. č. C-159/25.
25. Rada Európskej únie. Závery Rady „Prístup k spravodlivosti a využívanie príležitostí, ktoré prináša digitalizácia“ 2020/C 342 I/01. Dostupné na: <[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:52020XG1014\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:52020XG1014(01))>.
26. RASSI, J. Možnosti a meze využití umělé inteligence v občansko-právním řízení. *Justičná revue*, 2025, č. 10, v tlači.
27. State of Connecticut Judicial Branch: Responsible AI Framework for the State of Connecticut Judicial Branch. JBAPP Policy 1013. February 1, 2024. Dostupné na: <<https://www.jud.ct.gov/faq/CTJBResponsibleAIPolicyFramework2.1.24.pdf>>.
28. Rozhodnutie ESLP z 26. septembra 1996 vo veci *Diennet proti Francúzsku*. č.18160/91.
29. Rozhodnutie ESLP z 12. januára 2016 vo veci *Miracle Europe kft. proti Maďarsku*. č. 57774/13.

30. Rozhodnutie ESLP z 15. júla 2021 vo veci *Komisja proti Poľsku (Disciplinárny režim sudcov)*. č. C-791/19.
31. Rozhodnutie *Mata v. Avianca, Inc.*, United States District Court, S.D. New York. Jun 22, 2023. Dostupné na: <https://www.casemine.com/judgement/us/6499235932898b72d5cfb1aa>.
32. Rozhodnutie *Gauthier v. Goodyear Tire & Rubber Co.*, United States District Court, E.D. Texas. Nov 25, 2024. Dostupné na: <https://www.casemine.com/judgement/us/6746a063e8c044126187cfea>.
33. Rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Poľska („Najwyzsi Sąd Administracyjny“) z 19. apríla 2021 (č. III. OSK 836/21).
34. Rozsudok SD EÚ z 26. marca 2020 vo veci *Simpson proti Rade a HG proti Komisii*. č. C-542/18.
35. Rozsudok SD EÚ z 5. júna 2023 *Komisja proti Poľsku* (Nezávislosť a súkromný život sudcov). č. C-204/21.
36. SVÁK, J.: Ústavnoprávny rozmer zverejňovania súdnych rozhodnutí na internete. *Justičná revue*, 55, 2003, č. 3, s. 239.
37. SVÁK, J. Zásada zákazu odňatia veci zákonnému sudcovi. *Justičná revue*, č. 3/1993, s. 22-28.
38. The Association of the Bar of the City of New York. AI and the NYS Judiciary: A Preliminary Path. Committee Reports. June 3, 2024. Dostupné na: <https://www.nycbar.org/reports/ai-and-the-nys-judiciary-a-preliminary-path/>.
39. The Supreme People's Court of the People's Republic of China. SPC launches AI-generated platform to help judges, public. 2024/11/16. Dostupné na: https://english.court.gov.cn/2024-11/16/c_1053704.htm.
40. The Utah Judiciary's HR. Judicial Council Rules Regarding AI. Beginning October 25, 2023. Dostupné na: <https://sites.google.com/utcourts.gov/courts-hr/policy/ai-information>.
41. Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 534/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy.
42. Zákon o Občianskom práve procesnom Čínskej republiky. Civil Procedure Law of the People's Republic of China (第十六条). WIPO Lex. Dostupné na: <https://www.wipo.int/wipolex/zh/legislation/details/22186>.
43. Zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
44. ZHENG, G., George. China's Grand Design of People's Smart Courts. Cambridge University Press. 2020. ISSN: 2052-9023 (Online) a Asian Journal of Law and Society , Volume 7 , Issue 3 , October 2020 , pp. 561 - 582. Dostupné na: <https://www.cambridge.org/core/journals/asian-journal-of-law-and-society/article/chinas-grand-design-of-peoples-smart->

[courts/476879522161B47A5BE10DBC4BDE8215>](#)
<https://doi.org/10.1017/als.2020.20>>.

Kontaktné údaje

prof. JUDr. Ján Svák, DrSc.

jan.svak@flaw.uniba.sk

Katedra medzinárodného práva a medzinárodných vzťahov

Právnická fakulta

Univerzita Komenského v Bratislave

Mariana Bieliková

kurekova4@uniba.sk

Katedra medzinárodného práva a medzinárodných vzťahov

Právnická fakulta

Univerzita Komenského v Bratislave